

Negyven éves a Picht vak-írógép

A Pasewalki Múzeumban látható egy olyan gép is, minek feltűnően kevés billentyűje van; a billentyűkön nem betűk, hanem a pontírás alapjául szolgáló hat pont van. A gép feltalálója Picht Oszkár, Pasewalkban született 1871-ben. Apja pékmester volt, anyja régi tanító-családból származott. 1877-től 1886-ig a pasewalki felső iskolákat látogatta. 1886-tól 1891-ig Masowban járt tanítóképzőbe, majd Greifenhagenben kapott állást. A vakok sorsa hamar megragadta lelkét, s egész életét nekik szentelte. Elhatározta, hogy vakok oktatója lesz, s a Berlin-steglitzzi Vakok Intézetében képezte magát. 1899-ben ugyanitt a Brombergi vidéki Vakok Intézetének lett igazgatója. A háború idején sok vaknak juttatott új hivatást. 1920-ban el kellett hagynia a Lengyelországhoz csatolt területet. Ekkor a steglitzzi intézetnek lett igazgatója, ahol 13 évig működött. 1933-ban 36 évi fáradhatatlan és eredményes munka után nyugalomba vonult, de munkáját a védelmére szorultak érdekében tovább folytatta. Írógépe megalkotására a vakírás nehézsége ösztökélte. Minthogy pontírású nyomda kevés volt, a könyvek másolását az ő gépein 400 személy végezte úgy, hogy a steglitzzi könyvtár 1912-ig ezerről 12.000 kötetre növekedett és ezzel Németország egyik legnagyobb kölcsönkönyvtára lett. Az írógép így igen fontos szerepet játszott a kéziratok megírásánál és az úgynevezett Hilde-

brandt-féle dombornyomású térkép készítésében is, melyet a világ minden részébe szállítottak. 1909-ben szerkesztette meg a vak-gyorsírógépét, melynek százméteres szalagjára kerül az írás. Ez az írógép tette lehetővé sok száz vak gyorsírónak, hogy önálló munkaerővé váljék. Ez volt a célja már 1900 óta, amikor a gépírás tanítását bevezette, s diktafont alkalmazott a rendszeres tanításnál. Így érte el, hogy tanítványainak teljesítménye nem maradt el látó pályatársaiké mellől. Egy vak gyorsírónő 1932-ben egy 150 szótagos rádióversenyben külön elismerésben is részesült. A tavalyi berlini gyorsíróversenyen 21 vak résztvevő közül 20 Picht-gépen írt kitűnő eredménnyel, (ötven a 120 szótagos csoportból átkerültek a 180 szótagos csoportba). A Picht-gép előállítását sok-sok kísérlet előzte meg, melyek a pontok nagyságára, tapinthatóságára és tartósságára vonatkoztak. Az első példányt, melyet Picht rajzai nyomán egy berlini műszerész készített el, az állami múzeumban őrzik. Látók részére kétkezes, vakoknak egy illetve kétkezes használatra készítették, akárcsak ma. Schuff Richard, steglitzzi műszerész átdolgozta a gépet, mely ebben az alakjában került a nyilvánosság elé 1901-ben a Breslauer vakoktatói nagygyűlésen. 1902 óta Berlin legrégebbi írógépgyára gyártja, amely ma kizárólag ezzel foglalkozik. A gyakorlat mutatta s a vakok köréből származó javításokat időről-időre elvégzik rajta, s így ma a

legtökéletesebb pontírógépnek ismerik világszerte - megbízhatósága és nagy teljesítménye miatt. Az írógép a vakok szellemi foglalkozási ágaiban elengedhetetlen és olcsó segédeszköz, de a magánhasználatban is megbecsülhetetlen. Majdnem zajtalanul működik. Világszabadalom védi, és számtalan elismerést nyert. Ha elgondoljuk, hogy a Mitterhoffer-féle német síkírású írógép csak 1864-ben készült, fel tudjuk a tá-lálmány jelentőségét becsülni. Picht

1907-ben a velencei kiállítás legnagyobb díját, az aranyérmet nyerte el gépével. Picht a Német Vakok Intézetének társalapítója és sok vak egyesületnek tagja és kiküldője volt.

Posewalk városa valóban büszke lehet szülöttjére

Forrás:

*(blindenwelt, 1939 5. Dr. Ferencz Ignác)
Vakok Világa 2. évfolyam 12. szám, 939.*

Gratulálunk

Az MVGYOSZ előterjesztésére - Balog Zoltán emberi erőforrások minisztere úr Fehér Anna nővért "Pro Caritate-Díj"; és a Rehabilitációs Környezettervező Szakmérnökök és Rehabilitációs Környezettervező Szakemberek Országos Egyesülete (REKORE) munkacsoportját "Miniszteri Elismerő Oklevél" szakmai elismerésben részesítette. A kitüntetések átadására a Magyar Nemzeti Galériában került sor 2012. december 7-én.

Fehér Anna látássérült gyermekként született. A család természetes és szerető légkört biztosított a számára. Szülei és testvérei elfogadták minden nehézségét, tapintattal és szeretettel segítették tovább, ha elakadt valamilyen tevékenységében. Óvodai nevelésben nem részesült, viszont mire iskolába került, már tudott olvasni. Ez segítséget nyújtott számára az iskolai közösségbe való beilleszkedéshez.

Az általános iskola befejeztével a Táncsics Mihály Gimnáziumban tanult tovább. A Gimnázium épületében működött egy kisegítő iskola, ott találkozott először halmozottan sérült gyerekekkel. Hamar megérlelődött benne a gondolat, hogy amennyire emberileg képes lesz rá, nekik, a sérülteknek fog segíteni. Az is megfogalmazódott benne, hogy ezt a leghatékonyabban gyógypedagógusként teheti meg, ez lehet a hivatása. Nagy nehézségek és küzdelmek árán szerzett diplomát a Gyógypedagógiai Főiskola tiflo és logopédia szakán.

Közben néhány hónapot a Vakok Állami Intézetében dolgozott gondozóként, személyi segítőként. Ezután a Vakok és Csökkentlátók Szövetségében kapott az adottságának megfelelő munkát. Először a Braille nyomdában tevékenykedett, majd a Szövetség vak titkárának lett a kísérője, valamint admi-

nisztratív feladatokat is bíztak rá.

A diploma megszerzése előtt fél évvel a Vakok Általános Iskolájába helyezkedett el gyógypedagógusként. Az ott eltöltött hét esztendő hasznos szakmai gyakorlatot biztosított számára a látás-sérült gyermekek oktatásában, nevelésében. Külföldön szerzett, valamint hazai szakmai tapasztalatai döbentették rá arra a felismerésre, hogy a látás- és mozgássérült, látás- és hallássérült gyermekek oktatása nevelése hazánkban nem megoldott. A Vakok Iskolájában nem voltak meg a feltételek a halmozottan sérült gyermekek ellátásához, életviteléhez.

Dr. Lékai László bíboros úr segítségével és az állami hatóságok engedélyével hosszas tervezés és szervezés után az álom megvalósulni látszott.

1982 szeptemberében létrehozta a Vakok Szent Anna Otthonát. Akkoriban 113 m²-en két alagsori lakásból kialakított otthonban 10 bentlakó és 5 bejáró látás-mozgássérült, siket-vak gyermek fejlesztése kezdődött el, nagyon szűkös körülmények között.

Próbálkozásai, hogy nagyobb helyre, jobb körülmények közé kerüljenek a gyerekek, még évekig nem járt eredménnyel.

Végül 1989 nyarán használatba kapott a Svábhegyen egy igen romos, több éven át használaton kívül álló épületet. Az épület felújítása után intézményvezetőként már 20 bentlakó és 15 bejáró gyermeket tudott fogadni.

1991.-től mikor már a törvények is lehetővé tették, mint oktatási intéz-

mény működött a Vak Gyermekek Szent Anna Otthona jogutójaként létrejött Vakok Batthyány László Római Katolikus Gyermekeotthona, Óvoda, Általános Iskola, amely óvodai és iskolai feladatokat lát el, valamint otthont ad átmeneti és tartós nevelt, továbbá utógondozotti ellátásban részesülő fiatalok részére. Az igény a gyermekek fogadására egyre nőtt, így újabb intézménybővítésre került sor.

1994 szeptemberében az új tanév már a kibővített intézményben indult meg 45 bentlakó és 15 bejáró gyermekkel.

Fehér Anna a mai napig is ennek a komplex ellátást biztosító impozáns környezetben lévő, jól felszerelt intézménynek a vezetője. Családias légkört teremtve a családi háttérrel nem rendelkező halmozottan sérült gyermekeknek és fiataloknak. Anna nővért az otthon lakói bármilyen napszakban kereshetik és keresik is meg problémáikkal.

A 30 év alatt Anna nővér szárnyai alatt nevelkedő gyermekekből felnőtt lett. Vannak köztük, akik főiskolát, egyetemet végeztek, végeznek, vagy valamilyen szakmát tanultak.

A következő nagy álom az intézményből kikerülő sérült felnőttek részére lakóotthon és védett munkahely létrehozása.

Képességeiknek megfelelő munkával, értelmes időtöltéssel, állapotukhoz igazodó környezettel, terápiával szeretné őket emberhez méltó élethez segíteni, úgy, hogy megmutathassák a ben-

nük rejlő értékeket.

Az újabb építkezéshez már a tervek elkészültek. Reméljük Anna nővér szakmai tapasztalata, tudása, mély hite, rendületlen hűsége, elfogadó szeretete segíti majd életműve megvalósításában.

*

A REKORE kiemelkedően magas szakmai színvonalú, a látássérültek és más fogyatékos csoportok egyenlő esé-

lyű hozzáférését segítő egyesület. Aktívan és emberségesen végzi azt a munkát, melynek eredményeképpen a fogyatékossgal élő személyek önálló életvitele könnyebbé válhat. Az MVGYOSZ 2009-ben megalakult akadálymentesítéssel foglalkozó munkacsoportjának és számtalan más hasonló célú program önzetlen elősegítője.

Kovács Judit

Elhunyt Korompai Vali

80 éves korában elhunyt Korompai Vali, aki az MVGYOSZ hangoskönyvtárának egyik kedvelt felolvasója volt. A következő sorokat Árvai Mária írta a színesnőről.

Személyesen köszöntem meg

Még évekkel ezelőtt történt. A hangoskönyvtár már gyermekkorom óta elbűvölt, és a mai napig elvarázsol. Nagyon vágytam rá, hogy egyszer személyesen is köszönetemet fejezhessem ki egyik kedvenc felolvasómnak, Korompai Valinak azért a sok szép élményért, melyet felolvasásaival nyújtott.

Gondolkodtam, mivel is fejezhetném ki hálámat. A gondolatokból egy vers állt össze, amit a cikk végén olvashatnak Önök is.

A személyes találkozóra a hangoskönyvtár előterében került sor. Emlékszem, nagyon meglepődtem, mert alig ismertem meg a hangját. Csupán akkor volt ismerős a régi, megszokott hang, amikor folyamatosan és lelkesedéssel kezdett velem beszélgetni. A verset kétféleképpen hoztam magammal; Braille-ben, hogy felolvashassam, és síkírásban, hogy Vali néni bármikor elővehesse kedve szerint.

Felolvasás után egy lelkes ölelés volt a jutalmam, éreztem, mennyire meghatódott. Nekem is összeszorult a torkom! "Amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra!" - jutott eszembe. Holnap ki tudja, mit hoz a jövő! Akkor hálás dolog valaki érdemét, fáradozását, elhivatottságát, munkáját megköszönni, amikor még nem késő, amikor még köztünk van, s van lehetőségünk mindezt elmondani neki, így tudja, milyen fontos ő nekünk!

Megrendülve értesültem a napokban arról, hogy Vali néni eltávozott közülünk. Emlékét őrzi az a sok-sok könyv, melyet ránk hagyott, a hangja, amely közvetíti felénk mindazt a szépet, amit megosztott velünk is.

Köszönöm!

*Nyolc éves voltam már,
Mikor először elbűvölt a Hangoskönyvtár.
A sok kedves hang mind igaz jó barát,
Reggelenként ők adják a nap első sugarát.
A sok Hangoskönyv táplálja örömöm,
Repeső szívem azt üti,
Köszönöm, Köszönöm!*

*Kedvenc felolvasóm Vali néni,
Milyen gyönyörűen tud mesélni!
A hangja oly kellemes,
Hallgatni oly jó,
Szinte úgy érzem,
Velem is megtörtént a leírott szó.*

*Minden könyv egy új világ,
Valikával olvasni micsoda boldogság!
Mikor a történet érdekes,
Olvasni érdemes,
Csak "Mi Ketten",
A könyvben elmerülünk,
A cselekmény részesei leszünk.
Feledve napi gondot, bánatot,
Kalandnak élünk meg minden pillanatot.*

*Mikor egy könyvnek vége,
Az ember nem örül,
A szereplők elmennek,
De emlékük megmarad körös-körül.
Majd újabb kazettákon,
Ugyanaz az ismerős, kedves hang várja,
Hogy gombnyomásra elkezdődjön az események árja.*

*Köszönöm a kitartó munkát,
Hogy nem kíméli a torkát,
Élete legyen továbbra is szép és jó,
Ezt kívánja Önnek,
Egy hálás olvasó!*

Elhunyt Gordosné Dr. Szabó Anna

2012. november 18-án, 84 éves korában elhunyt Gordosné Dr. Szabó Anna, a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskola volt főigazgatója.

Gordosné Dr. Szabó Anna Debrecenben született 1928. július 7-én. 1950-ben kapta meg gyógypedagógiai tanári oklevelét Budapesten, a Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolán. 1961-ben lett a neveléstudomány kandidátusa. Szakmai pályafutását 1950-ben a Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola és az Oktatási Minisztérium oktatásszervezőjeként kezdte. 1953 és 1956 között az MTA ösztöndíjas aspiránsaként kandidátusi disszertációján dolgozott. 1956-ban kezdett oktatni a Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolán főiskolai adjunktusként. 1962-ben főiskolai docensi, 1970-ben főiskolai tanári kinevezést kapott. 1963-tól 1992-ig vezette a főiskola Általános Gyógypedagógiai Tanszékét, közben 1956 és 1968 között igazgató-helyettesként, majd 1980-tól 1988-ig főigazgatóként is tevékenykedett. 1992 óta nyugalmazott főiskolai tanárként is aktívan segítette a főiskolát, majd a jogutód ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kart.

Oktatóként elsősorban a gyógypedagógia-történet, az általános gyógypedagógia, a gyógypedagógia szervezettana, a bevezetés a gyógypedagógiába és az andragógia tárgyakat dolgozta ki és művelte. Kutatási területei közül a gyógypedagógia-történet, a gyógypedagógus-képzés története, az összehasonlító gyógypedagógia és a felsőoktatás-pedagógia emelhető ki. Több tankönyv szerzője, pl.: Bevezetés a gyógypedagógiába (1996), Bevezető: általános gyógypedagógiai ismeretek (2004).

Alapító tagja volt a Magyar Gyógypedagógusok Egyesületének, a Gyógypedagógiai Szemlének alapító főszerkesztője. Tevékenységét számos díjjal ismerték el, pl.: Bárczi Gusztáv-émlékérem (1978); Magyar Felsőoktatásért (1992); Eötvös-díj (2000); Magyar Köztársasági Érdemrend tisztii keresztje (2003).

Gordosné Dr. Szabó Annát az MVGYOSZ-hez, valamint Erhartné Dr. Molnár Katalinhoz, évtizedeken át, szintén szoros kötelék fűzte. A Gyógypedagógiai Szemle című szakmai folyóiratban rendszeresen jelentek meg hírek a szövetség szakmai életéről, a látássérültek iskoláiról, és a Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete (MAGYE) rendezvényeiről.

A tanárnő szerkesztette a szövetség 80 éves jubileumára készült, szakmatörténeti szempontból jelentős kiadványát Látássérültek Magyarországon: a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége 80. születésnapjára címmel. Ő írta meg a szövetség történetéről szóló fejezetet.

Gordosné Dr. Szabó Anna az MVGYOSZ tiszteletbeli tagja, aki együttműködésével, odaadásával segítette többek között a látássérült embereket.